

Badania geologiczne dna Narwicy

Badania geologiczne dna Narwicy

Szanowni Państwo, miło nam ogłosić, że dzięki dofinansowaniu z Województwa Podlaskiego Stowarzyszenie Przyjaciół Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi we współpracy z Parkiem zrealizowało projekt pn. "Badania nad rolą klimatu i człowieka w przekształceniu doliny Narwi między Niewodowem i Kalinowem w późnym holocenie". Pracy było sporo, bo i wiercenia geologiczne pod okiem fachowców z Uniwersytetu Warszawskiego, i badania radiowęglowe oraz litologiczne, zakup drona i nauka jego obsługi, opracowywanie wyników badań... Wszystko to doprowadziło do ciekawych wniosków, o których poniżej. Wyniki prac możecie też znaleźć na zewnętrznej tablicy, która stała nad Narwicą w Drozdowie na wysokości siedziby Parku.

Zapraszamy do zapoznania się z wynikami badań :

Koryto Narwi na odcinku między Niewodowem i Kalinowem (na terenie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi) składa się z dwóch odnóg – koryta głównego i drugorzędnego o nazwie Narwica, które jest stale wypełnione wodą i częściowo zarośnięte. Jest to koryto kręte. Przepływ wody zachodzi w nim podczas wezbrań, głównie podczas wezbrania roztopowego a także podczas większych wezbrań opadowych. Główną rolę w aktywności Narwicy pełni coroczne wezbranie roztopowe, również zimą pod lodem zaznacza się przepływ wody. Wezbrania roztopowe obejmują większą część omawianego odcinka doliny a wysokie stany wody potrafią utrzymywać się bardzo długo, nawet ponad 7 tygodni. W okresie wegetacyjnym, gdy koryto zarasta roślinnością przepływ jest powolny i bardzo ograniczony.

Na archiwalnej mapie topograficznej z I połowy XIX wieku (Topograficzna Karta Królestwa Polskiego) zaznaczone są dwa podobnych rozmiarów koryta, natomiast na mapie wykonanej w okresie międzywojennym przez Wojskowy Instytut Geograficzny odnoga południowa (obecna Narew) była korytem głównym a północna drugorzędnym i tak jest do dziś.

Rozpoznanie przeszłości Narwicy wymagało wykonania wierceń w dnie jej koryta oraz pobrania osadów jakie w niej występują. Dno tej odnogi wypełniają aluwia z okresu stałej aktywności Narwicy i osady, które były akumulowane w czasie okresowego przepływu. Osadami aktywnego koryta są piaski różnoziarniste z domieszką żwiru w strefie nurtu, a w odsypach zakolowych piaski średnio- i drobnoziarniste. Powyżej, nad odsypami jak i nad dawną strefą nurtu, występują osady takie jak w starorzeczach, tworzące się przy spokojnej sedymentacji. Są to gytie, z dodatkiem mułków i piasków, które akumulowały się w czasie wiosennych i letnich wezbrań, gdy wody wypełniały całe dno doliny na tym odcinku.

Zmiana sedymentacji z korytowej (piaski z dodatkiem żwiru) na organogeniczną (zbliżoną do jeziornej) wskazuje na koniec etapu funkcjonowania Narwicy jako aktywnego koryta czyli takiego ze stałym przepływem. Na podstawie wykonanych datowań radiowęglowych wiemy, że był to proces wielofazowy i złożony. Rozpoczęło się to około 2200 lat temu (2210 ± 70 BP – 2160 ± 80 BP) i przez następne dwa tysiąclecia koryto Narwicy funkcjonowało przemienne jako pozbawione przepływu i z przepływem. Daty radiowęglowe wskazują, że okresy z przepływem można korelować z zimnymi i wilgotnymi okresami (okresami wędrówki ludów i małą epoką lodową).

Słowniczek

aluwia – osady rzeczne

datowanie radiowęglowe – metoda określenia wieku bezwzględnego osadów organicznych na podstawie analizy izotopu węgla C14.

gytia – typ osadu akumulowanego w jeziorze

[Kontakt z redakcją](#) [Drukuj](#) [PDF](#)

Dodana: 13 grudzień 2021 09:06

Zmodyfikowana: 13 grudzień 2021 09:11